

FRÅN
MAKT
TILL
MAKTLÖSHET

DET STORA HOPPETS HISTORIA

FRÅN
MAKT
TILL
MAKTLÖSHET

PROFETERS OCH KUNGARS
KAMP OM RIKETS FRAMTID

ELLEN G. WHITE

www.skandinaviskabokforlaget.se

Det engelska originalets titel:

The Story of Prophets and Kings

© 1917: Pacific Press Publishing Association

© 1943: Ellen G. White Estate, Inc.

Översatt till svenska av Lilian Kärln, 2011

Bearbetad av Skandinaviska Bokförlaget, 2019

Svensk utgåva © 2020: Skandinaviska Bokförlaget

Om inget annat anges är bibelcitaten hämtade från *Svenska Folkbibeln 2015*:

Gamla testamentet: © 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm

Nya testamentet: © 1996, 1998, 2015, Stiftelsen Svenska Folkbibeln, Stockholm

och Stiftelsen Biblicum, Ljungby

När andra översättningar har använts har detta angetts på följande sätt:

Bibel 2000: © 1999 Svenska Bibelsällskapet

1917: 1917 års översättning av Bibeln

FB 98: Svenska Folkbibeln 1998 (se ovan)

Förord, kartor, tidslinje:

Originalet på tyska: © 2014, Advent-Verlag Zürich

och TOP LIFE Wegweisser-Verlag GmbH, Wien

Svensk översättning och bearbetning: © 2020, Skandinaviska Bokförlaget

Omslagsfoton: © Shutterstock, bearbetade

Tryck: EuroDream, Serbien, 2020

ISBN: 978-91-7256-421-3

Samtliga rättigheter förbehållna. Ingen del av denna publikation får på något sätt reproduceras utan tillstånd från utgivaren.

INNEHÅLL

	Inledning – Herrens vingård	11
DEL 1	FRÅN STYRKA TILL SVAGHET	
1	Salomos tidiga regeringsår	18
2	Templet och dess invigning	25
3	Rikedom och stolthet	35
4	Syndens konsekvenser	42
5	Salomos ånger och omvändelse	51
6	Kungariket delas	59
7	Jerobeam leder folket till avgudadyrkan	67
8	Nordriket överger Gud	73
DEL 2	PROFETER I NORDRIKET	
9	Profeten Elia höjer sin röst	82
10	Tydliga tillrättavisningar	88
11	Avgörande på berget Karmel	99
12	Elia flyr	106
13	”Vad gör du här?”	114
14	Förkunnelse i Elias ande och kraft	121
15	Joshafat blir kung över Sydriket	130
16	Kung Ahabs hus går under	139
17	Elisha kallas till profet	148
18	En källa blir ren igen	156
19	Elisha – en fridens profet	161
20	Naaman blir botad	167
21	Elishas tjänst når sitt slut	173
22	Profeten Jona varnar Nineve	180
23	Assyrien invaderar Nordriket	190
24	Israel går under	198

DEL 3	HOPPETS PROFET	
25	Jesaja kallas till profet	206
26	”Se er Gud!”	212
27	Kung Ahas regeringstid	219
28	Kung Hiskias reformer	225
29	Besök från Babylon	231
30	Räddade från belägringen	237
31	Hopp för alla folk	250
DEL 4	SYDRIKET FALLER SÖNDER	
32	Kungarna Manasse och Josia	260
33	Lagboken upptäcks på nytt	268
34	Profeten Jeremia	277
35	Undergången närmar sig	287
36	Sidkia – den siste kungen i Juda	298
37	Till Babylonien i fångenskap	306
38	Hopp för Israels folk	314
DEL 5	FÅNGAR I BABYLONIEN	
39	Fångar vid hovet i Babylon	324
40	Nebukadnessars dröm	332
41	Bevarade i den brinnande ugnen	339
42	Nebukadnessar finner Gud	346
43	Babylon går under	352
44	Daniel i lejongropen	363
DEL 6	TILLBAKA FRÅN BABYLONIEN	
45	Fångarna återvänder	372
46	Profeter ger mod	382
47	Josua och ängeln	392
48	I den helige Andes kraft	400
49	På drottning Esters tid	404
50	Esra – präst och skriftlärd	409
51	Andlig väckelse genom Guds Ord	417
52	Nehemja – en man för den tiden	424
53	Jerusalems murar byggs upp på nytt	429

54		Nehemja hjälper de fattiga	436
55		Konspirationer mot Nehemja	442
56		Förbundet förnyas	448
57		Upprop till väckelse och reformation	453

DEL 7		DET STORA LÖFTET	
58		Befriaren ska komma	462
59		Israels framtid	478
60		Härligheten som ska komma	490

TILLÄGG

Ellen G. Whites liv och verksamhet	502
51 personer i Bibeln som har bekräftats av arkeologin	509
Kungar och profeter i Gamla testamentet	516
Kronologi – härskare och profeter	518
Kartor:	
<i>Profeter och platserna där de var verksamma</i>	520
<i>Det nybabyloniska riket 605–539 f.Kr</i>	521
<i>Det persiska riket 539–331 f.Kr.</i>	522
<i>Det grekiska riket 331–168 f.Kr</i>	523
<i>Romariket 168 f.Kr.–476 e.Kr</i>	524

FÖRDUBBLA DIN BELÖNING

Vi rekommenderar varmt att våra läsare studerar Bibelavsnitten som nämns i början av vissa kapitel och läser dem i sin egen Bibel innan de börjar läsa motsvarande kapitel i den här boken. Författaren förklarade tydligt att hennes syfte var att hennes läsare skulle finna glädje i att studera de heliga Skrifterna.

DEN DUBBLA PAGINERINGEN

I yttermarginalen i bokens text finns nummer som markerar inledningen på sidan i den engelskspråkiga originalutgåvan, *Prophets and Kings*. För många läsare har detta ingen stor betydelse. Anledningen till att vi har tagit med det är att originalutgåvans sidnummer ofta används i källhänvisningar och citat. Den dubbla pagineringen gör det lättare att hitta motsvarande text i den svenska översättningen. Exakthet kan inte garanteras.

INLEDNING

HERRENS VINGÅRD

För att föra himlens bästa gåvor till alla folk på jorden kallade Gud Abraham bort ifrån hans avgudadyrkande släkt och befallde honom att bosätta sig i Kanaans land. ”Där ska jag göra dig till ett stort folk”, sa han. ”Jag ska välsigna dig och göra ditt namn stort, och du ska bli en välsignelse” (1 Mos. 12:2). Det var en stor ära som Abraham kallades till. Han skulle bli stamfar för det folk som under århundraden skulle vaka över och bevara Guds sanning åt världen. Genom detta folk skulle alla länder på jorden bli välsignade då den utlovade Messias kom.

|15

Människor hade nästan förlorat kunskapen om den sanne Guden. Deras sinnen hade förmörkats av avgudadyrkan. I stället för de gudomliga heliga, rätta och goda lagarna (Rom. 7:12) försökte människor införa lagar som var i harmoni med deras egna grymma, själviska syften. På grund av sin barmhärtighet utplånade Gud dem ändå inte. Han ville ge dem möjlighet att lära känna honom genom hans församling. Hans folk skulle uppenbara de principer som skulle vara medlet för att återställa bilden av Guds karaktär i människan.

|16

Guds lag måste upphöjas och hans auktoritet vidmakthållas. Detta stora och ädla verk gavs åt Israels hus. Gud skilde dem från världen, så att han kunde ge dem ett heligt förbund. Han satte dem till att bevara hans lag. Hans avsikt var att de skulle bevara kunskapen om honom bland människorna. På så sätt skulle himlens ljus skina ut till en värld som var insvept i mörker. Deras röst skulle höras vädja till alla folk att vända sig bort från avgudadyrkan för att i stället tjäna den levande Guden.

FÖRBEREDDE ETT GOTT LAND

”Med stor kraft och stark hand” förde Gud sitt utvalda folk ut ur Egyptens land (2 Mos. 32:11). ”Han sände Mose, sin tjänare, och Aron som han utvalt. De gjorde hans tecken bland dem och under i Hams land.” ”Han talade strängt till Röda havet och det blev torrt, han förde dem genom djupen som i en öken” (Ps. 105:26, 27; 106:9). Han befriade dem från slaveriet så att han kunde föra dem till ett gott land. I sitt förutseende hade han berett det landet åt dem som en plats där de kunde vara trygga från sina fiender. Han ville föra dem till sig och innesluta dem i sina eviga armar. Som tack för hans godhet och barmhärtighet skulle de prisa hans namn och göra det stort på jorden.

- 17| ”För HERRENS del är hans folk, Jakob är hans arvedels lott. Han fann honom i ökens land, i ödslig, tjutande ödemark. Han omslöt honom och tog honom i sin vård, han bevarade honom som sin ögonsten. Som en örn väcker upp sitt bo och svävar över sina ungar, så bredde han ut sina vingar och tog emot honom och bar honom på sina fjädrar. Endast HERREN ledde honom, ingen främmande gud vid hans sida” (5 Mos. 32:9–12).

På så sätt förde han israeliterna till sig för att de skulle vistas under den Allsmäktiges skugga. På ett underbart sätt blev de bevarade från farorna under vandringen genom öknen, och till slut fick de bosätta sig i löftets land som en gynnad nation.

Med hjälp av en liknelse berättar Jesaja på ett gripande sätt historien om Israels kallelse och utbildning till att vara Herrens sändebud och bära rik frukt i alla slags goda gärningar:

”Nu vill jag sjunga om min älskade, min älskades sång om hans vingård: Min älskade hade en vingård på en bördig bergskulle. Han grävde upp den och rensade den från stenar och planterade där ädla vinstockar. Han byggde ett vaktorn mitt i den och högg ut ett presskar. Sedan väntade han att den skulle bära äkta druvor” (Jes. 5:1, 2).

- 18| Genom detta utvalda folk hade Gud för avsikt att välsigna hela mänskligheten. ”HERREN Sebaots vingård”, förklarade profeten, ”är Israels hus och Juda folk hans älsklingsplantering” (Jes. 5:7).

Till detta folk hade Gud anförtrott det som han hade talat. Hans lag innehåller sanningens eviga principer, rättfärdighet och renhet. Den omslöt dem som ett stängsel. Att lyda dessa principer skulle vara deras skydd, för det skulle hindra dem från att förstöra sig själva genom syndiga vanor. Och som tornet i vingården placerade Gud sitt heliga tempel mitt i landet.

ETT HELIGT FOLK

Kristus var deras lärare. När han var med dem i öknen var han fortfarande deras lärare och vägvisare. I tabernaklet och templet fanns hans heliga närvaro över nådastolen. För folkets skull uppenbarade han ständigt sin kärleks och sitt tålmodis rikedomar.

Genom Mose lät Gud kungöra sitt syfte med dem och villkoren för deras framgång. ”Du är ett heligt folk inför HERREN din Gud”, sa han. ”Dig av alla folk på jordens yta har HERREN din Gud utvalt att vara hans egendomsfolk” (5 Mos. 7:6).

”Du har i dag sagt att HERREN ska vara din Gud och att du ska vandra på hans vägar, hålla hans stadgar, bud och föreskrifter och lyssna till hans röst. Och HERREN har i dag gett dig sitt ord på att du ska vara hans egendomsfolk, så som han har sagt till dig, och att du ska hålla alla hans bud. Han ska upphöja dig till lov, berömmelse och ära över alla folk som han har gjort. Du ska vara ett heligt folk åt HERREN din Gud, så som han har lovat” (5 Mos. 26:17–19).

|19

Israels barn skulle inta alla de områden som Gud bestämde för dem. Folken som vägrade att tillbe och tjäna den sanne Guden skulle fördrivas. Guds syfte var att människor skulle dras till honom genom att Israel uppenbarade hans karaktär. Evangeliets inbjudan skulle gå ut till hela världen. Genom helgedomstjänstens undervisning skulle Kristus bli upphöjd inför alla folk, och alla som ville se upp till honom skulle leva. Alla som gjorde som kananeiskan Rahab och moabitiskan Rut och omvände sig från avgudadyrkan till att dyrka den sanne Guden skulle förena sig själva med hans utvalda folk. När Israels barn ökade i antal skulle de utvidga sina gränser tills deras kungadöme omfattade hela världen.

MISSLYCKADES

Men det gamla Israel förverkligade inte Guds avsikter. Herren förklarade: ”Jag hade planterat dig som en ädel vinstock, helt äkta. Hur kunde du då bli en oäkta, främmande vinstock för mig?” ”Israel var en frodig vinstock som bar frukt.” ”Och nu, Jerusalems invånare och Juda män, döm mellan mig och min vingård. Vad mer kunde man göra för min vingård än vad jag har gjort för den? Varför bar den vilddruvor, när jag väntade att den skulle bära äkta druvor? Nu ska jag låta er veta vad jag ska göra med min vingård: Jag ska ta bort stängslet, och den ska bli ödelagd. Jag ska bryta ner muren, och den ska bli nertrampad. Jag ska ödelägga den, ingen ska beskära den eller gräva i den. Men tistel och törne ska växa upp, och jag ska befalla

|20

molnen att inte låta det regna på den ... Han väntade laglydnad men fann blodiga lagbrott, han väntade rättfärdighet men fann skriande orättfärdighet” (Jer. 2:21; Hos. 10:1; Jes. 5:3–7).

Genom Mose hade Herren förklarat för sitt folk vad otrohet skulle leda till. Om de vägrade att hålla hans förbund skulle de avskära sig från det liv som Gud ville ge dem, och hans välsignelse skulle inte kunna komma över dem. Under vissa tider lydde de dessa varningar, och Guds folk fick rika välsignelser som nådde de omgivande folken genom dem.

21| Men i sin historia glömde de allt oftare Gud och förlorade sina höga förmåner som hans sändebud ur sikte. De tog ifrån honom den tjänst han begärde av dem, och de tog ifrån sina medmänniskor andlig ledning och ett heligt exempel. De ville själva behålla frukterna från vingården som de hade fått till uppgift att förvalta. Deras girighet och penningbegär ledde till att de blev föraktade även av hedningarna. På så sätt blev det möjligt för hednavärlden att misstolka Guds karaktär och hans rikes lagar.

ÄLSKADE DEM SOM EN FAR

Med en fars hjärta hade Gud tålmod med sitt folk. Han försökte påverka dem genom att ge nåd och genom att ta ifrån dem sin nåd. Han visade dem på deras synder och väntade med tålmod på att de skulle erkänna dem. Profeter och budbärare sändes för att understryka hans krav på vingårdsarbetarna. Dessa män hade insikt och andlig kraft, men de välkomnades inte utan behandlades som fiender. Vingårdsmännen förföljde och dödade dem. Gud sände andra budbärare, men de behandlades på samma sätt som de första, bara med den skillnaden att vingårdsmännen visade ett ännu mer beslutsamt hat.

Under landsflykten drog Gud bort sin ynnest. Detta förde många till ånger, men när det judiska folket hade kommit tillbaka till det utlovade landet upprepade det sina fel från tidigare generationer. Det invecklade sig i politiska konflikter med folken som bodde runt omkring dem. Profeterna som Gud sände för att ändra de svåra missförhållanden som rådde mottogs med samma misstro och förakt som mött tidigare tiders budbärare. På så sätt ökade vingårdens skötare sin skuld från århundrade till århundrade.

22| Den ädla vinstocken som den gudomlige vingårdsmannen hade planterat på Palestinas kullar föraktades av Israels folk och kastades till slut över vingårdsmuren. De krossade den och trampade den under sina fötter och hoppades att de hade förstört den för alltid. Vingårdsmannen förde bort vinstocken och gömde den undan från deras åsyn. Han planterade den på

nytt men på andra sidan muren, och på ett sådant sätt att vinstocken inte längre var synlig. Grenarna hängde över muren och ympkvistar kunde ympas in på dem, men själva stammen var placerad där människor inte kunde nå den eller skada den.

BUDSKAP FÖR OSS IDAG

De budskap med råd och förmaningar som gavs genom profeter är särskilt värdefulla för Guds församling på jorden idag. De har visat hans eviga avsikt för mänskligheten. Profeternas undervisning uppenbarar klart hans kärlek till det fallna människosläktet och hans plan för dess frälsning. Berättelsen om Israels kallelse, deras framgångar och misslyckanden, har varit temat för Guds budbärare till hans församling genom århundradena som har gått. Det är berättelsen om hur Israel återigen fick gudomlig nåd och hur de förkastade vingårdsmannen. Den handlar om hur tidsåldrarnas plan förverkligas genom en rättfärdig återstod av Guds barn. Alla förbundets löften ska bli uppfyllda genom dem. I dag är Guds budskap till hans församling – till dem som ansvarar för hans vingård som trogna förvaltare – samma budskap som getts genom profeten sedan gammalt:

*"Sjung på den dagen om den underbara vingården:
Jag, HERREN, sköter om den, ständigt vattnar jag den.
Både dag och natt vaktar jag den
så att ingen ska skada den" (Jes. 27:2, 3).*

Låt Israel hoppas på Gud! Från människor av alla nationer och folk samlar vingårdens herre redan nu de utsökta frukter som han har väntat på så länge. Snart ska han komma till sina egna, och på den glada dagen ska hans eviga avsikt med Israels hus äntligen bli verklighet. "I kommande dagar ska Jakob slå rot, Israel grönska och blomstra. De ska fylla hela världen med frukt" (Jes. 27:6).

DEL 1

FRÅN STYRKA TILL SVAGHET

*”Så säger HERREN: Den vise ska inte berömma sig
av sin vishet, den starke inte av sin styrka
och den rike inte av sin rikedom.
Den som vill berömma sig, han ska berömma sig
av att han har insikt och känner mig:
Att jag är HERREN, som verkar med nåd, rätt och
rättfärdighet på jorden, för i det har jag min glädje,
säger HERREN.”*

JEREMIA 9:23, 24

SALOMOS TIDIGA REGERINGSÅR

25| **U**nder Davids och Salomos regeringstid blev Israel starkt bland länderna och hade många tillfällen att utöva ett mäktigt inflytande för sanning och rätt. Namnet HERREN var upphöjt och ärat, och det såg ut som om syftet med att israeliterna hade bosatt sig i löftets land skulle bli uppfyllt. Barriärer bröts ner och sanningssökare från de hedniska länderna vände inte tillbaka otillfredsställda. Människor blev omvända och Guds församling på jorden växte och hade framgång.

Salomo smordes och utropades till kung under de sista åren av kung Davids levnad, då denne abdikerade till hans fördel. Hans tidiga liv var löftesrikt, och Gud avsåg att han skulle gå vidare från styrka till styrka, från ära till ära, medan han blev alltmer lik Gud till sin karaktär. På så sätt skulle han inspirera sitt folk till att fullfölja sitt heliga förtroendeuppdrag som beskyddare av gudomlig sanning.

26| David visste att Guds höga avsikt för Israel bara kunde uppfyllas när härskare och folk ständigt var vaksamma och strävade efter att uppnå det mål som hade satts upp för dem. Han visste att om hans son Salomo skulle fullgöra det förtroendeuppdrag som Gud hade behagat hedra honom med, måste den unge regenten inte bara vara krigare, statsman och härskare. Han måste också vara en stark, god människa, en lärare i rättfärdighet och en förebild i trofasthet.

Med ömsint allvar uppmanade David Salomo att vara manlig och ädel och att visa barmhärtighet och godhet mot sina undersåtar. I alla sina mel-

lanhavanden med jordens länder skulle han ära och förhårliga Guds namn och visa på det heligas skönhet. De många krävande och märkliga erfarenheter som David hade gått igenom under sin livstid hade lärt honom hur värdefulla de ädla dygderna är. De ledde honom till att som sin sista vilja förklara för Salomo: ”Den som regerar över människorna i rättfärdighet, den som regerar i vördnad för Gud, han är som morgonens ljus när solen går upp, en morgon utan moln då jorden grönskar av solsken efter regn” (2 Sam. 23:3, 4).

EN UNIK MÖJLIGHET

O, vilket tillfälle för Salomo! Om han följde sin fars inspirerade undervisning skulle hans regeringstid kännetecknas av rättfärdighet, såsom det beskrivits i den sjuttioandra psalmen:

*”Gud, ge kungen dina domar,
kungasonen din rättfärdighet!
Han ska döma ditt folk med rättfärdighet,
dina förtryckta med rättvisa. ...*

*Han ska komma som regn över nyslagen äng,
en regnskur som vattnar jorden.
I hans dagar ska den rättfärdige blomstra,
stor frid ska råda
tills månen inte mer finns till.
Han ska härska från hav till hav, från floden till jordens ändar. ...
Kungar från Tarshish och kustländerna
ska komma med tribut,
kungar från Saba och Seba ska bära fram gåvor.*

|27

*Alla kungar ska falla ner för honom,
alla folk ska tjäna honom.
Ja, han ska rädda den fattige som ropar
och den förtryckte som ingen hjälpare har. ...
Må man ständigt be för honom
och välsigna honom dagen lång. ...
Må hans namn leva för evigt,
må hans namn blomstra så länge solen skiner.
I honom ska man välsigna sig,*

*alla hednadsfolk ska prisa honom salig.
 Välsignad är HERREN Gud, Israels Gud,
 som ensam gör under!
 Välsignat är hans härliga namn för evigt.
 Må hans ära fylla hela jorden!
 Amen, Amen”*
 (Ps. 72:1, 2, 6–12, 15, 17–19).

I sin ungdom gjorde Salomo Davids val till sitt eget. Under många år höll han sig till det rätta, och hans liv kännetecknades av att han noggrant lydde Guds bud. Tidigt under sin regeringstid begav han sig med sina rådgivare till Gibeon. Där fanns fortfarande tabernaklet som hade byggts i öknen. Där sammanträffade han med sina utvalda rådgivare, ”överbefälen och underbefälen”, ”domarna” och ”alla furstarna i hela Israel, huvudmännen för familjerna”. De offrade åt Gud och invigde sig själva helt och fullt åt tjänst för Herren (2 Krön. 1:2).

28| Salomo förstod något av de omfattande plikter som hörde ihop med det kungliga ämbetet. Därför insåg han att de som bär tunga bördor måste söka vägledning hos Visdomens Källa om de skulle leva upp till sitt ansvar på ett godtagbart sätt. Detta fick honom att uppmuntra sina rådgivare till att förena sig med honom med uppriktigt hjärta i att förvissa sig om att de var accepterade av Gud.

BAD OM VISHET

Mer än allt jordiskt gott önskade sig kungen visdom och förstånd för att kunna fullfölja den uppgift som Gud hade gett honom att utföra. Han längtade efter skarpsinnighet, själsstorhet, och en mild ande. Den natten uppenbarade sig Herren för Salomo i en dröm och sa: ”Be mig om det du vill att jag ska ge dig.” I sitt svar uttryckte den unge och oerfarne härskaren sin känsla av hjälplöshet och sin önskan om hjälp. ”Du har visat stor nåd mot din tjänare David, min far, därför att han vandrade inför dig i sanning och rättfärdighet och med ärligt hjärta mot dig. Du bevarade åt honom denna stora nåd och gav honom en son som sitter på hans tron så som det är i dag.”

”HERRE min Gud, nu har du gjort din tjänare till kung efter min far David. Men jag är bara en ung man, jag vet varken ut eller in. Din tjänare är här bland ditt folk som du har utvalt, ett folk så stort och talrikt att det inte kan räknas på grund av sin mängd. Ge din tjänare ett lyhört hjärta, så att

han kan vara domare för ditt folk och skilja mellan gott och ont. Vem kan annars vara domare för ditt stora folk?”

”Det gladdde HERREN att Salomo bad om detta.”

”Eftersom du har bett om detta”, sa Gud till Salomo, ”och inte bett om långt liv, rikedom eller dina fienders liv, utan om att kunna förstå vad som är rätt, därför vill jag göra som du önskar och ge dig ett så vist och förståndigt hjärta att ingen som du har funnits före dig och inte heller ska komma efter dig.” ”Om du går på mina vägar och håller fast vid mina stadgar och bud, så som din far David gjorde, då ska jag ge dig ett långt liv” (1 Kung. 3:5–14; 2 Krön. 1:7–12). |29

Gud lovade att så som han hade varit med David, så skulle han vara med Salomo. Om kungen vandrade i rättrådighet inför Herren och gjorde det som Gud hade befallt honom, skulle hans tron stadfästas. Hans regering skulle bli verktyget som upphöjde Israel som ”ett vist och förståndigt folk”, ljuset för de omgivande folken (5 Mos. 4:6). |30

INSÅG SITT BEHOV

Orden som Salomo använde när han bad till Gud framför det gamla altaret i Gibeon avslöjar hans ödmjukhet och hans starka önskan att ära Gud. Han insåg att utan gudomlig hjälp skulle han vara lika hjälplös som ett litet barn då det gällde att leva upp till det ansvar som vilade på honom. Han visste att han saknade omdöme, och det var insikten om hans stora behov som ledde honom till att söka Gud för att få vishet. I hans hjärta fanns inte några själviska strävanden efter att få kunskap som skulle upphöja honom över andra. Han önskade troget fullgöra plikterna som föll på honom, och han valde gåvan som skulle bli medlet till att han som regent gav Gud äran. Salomo var aldrig så rik eller så vis eller så verkligt stor som då han bekände: ”Jag är bara en ung man, jag vet varken ut eller in.”

De som innehar förtroendeuppdrag idag borde försöka dra lärdom av Salomos bön. Ju högre ställning en människa innehar, desto större är ansvaret. Desto längre kommer den människans inflytande att sträcka sig, och desto större blir hennes behov av Guds ledning. Hon borde alltid komma ihåg att med kallelsen att arbeta följer kallelsen att tänka på hur hon lever inför sina medmänniskor. Människan måste vara villig att lära av Gud. En hög samhällsställning gör inte karaktären helig. Det är genom att ära Gud och genom att lyda hans bud som en människa blir verkligt stor. |31

Den Gud som vi tjänar har inte anseende till personen. Han gav Salomo en ande med vishet och förstånd, och han är villig att ge samma välsignel-

se till sina barn idag. ”Om någon av er brister i vishet”, förklarar hans Ord, ”ska han be till Gud som ger åt alla villigt och utan att kritisera, och han ska få den” (Jak. 1:5). När någon som har en börda att bära önskar vishet mer än rikedom, makt eller anseende, kommer han inte att bli besviken. En sådan person kommer att lära sig av den store Läraren, inte bara vad han ska göra, utan också hur han ska göra det på ett sätt som Gud kan godkänna.

En människa som Gud har försett med omdöme och förmåga kommer inte att ivrigt sträva efter en hög ställning så länge hon förblir helgad. Hon kommer inte heller att söka styra eller kontrollera. Det är nödvändigt att människor bär ansvar. Men i stället för att kämpa för ledarrollen kommer den som är en sann ledare att be om ett hjärta med förstånd för att kunna skilja mellan gott och ont.

De människor som har fått uppgiften att vara ledare har inte en lätt väg att gå. Men i varje svårighet måste de se en uppmaning till att be. De får aldrig underlåta att rådfråga Gud, den stora källan till all vishet. Efter att ha fått kraft och ljus från den store Mästaren kommer de att kunna stå fasta mot oheliga inflytanden och skilja rätt från fel, gott från ont. De kommer att godkänna det som Gud godkänner och kommer ivrigt att motsätta sig att felaktiga principer förs in i hans verk.

FICK SVAR PÅ SIN BÖN

32| Den vishet som Salomo önskade framför rikedom, ära eller långt liv, den gav Gud honom. Hans anhållan om skarpsyn, själsstorhet och en mild ande beviljades. ”Gud gav Salomo vishet och mycket stort förstånd och kunskap så rik som sanden på havets strand. Salomos vishet var större än alla öst-erlänningars vishet och alla egyptiers vishet. Han var visare än alla andra människor ... Hans namn var känt bland alla hednafolk runt omkring” (1 Kung. 4:29–31).

”Hela Israel ... häpnade ... över kungen, för de såg att Guds vishet fanns i honom så att han kunde skipa rätt” (1 Kung. 3:28). Folkets hjärtan vändes mot Salomo som de hade varit vända mot David, och de lydde honom i allt. ”Salomo, Davids son, stärkte sin kungamakt, och HERREN hans Gud var med honom och gjorde honom mycket stor” (2 Krön. 1:1).

Under många år utmärktes Salomos liv av hängivenhet för Gud. Han visade rättrådighet och principfasthet och lydde noggrant Guds bud. Han styrde i varje viktigt företag och hade hand om rikets affärsangelägenheter. Hans rikedom och vishet, de praktfulla byggnader och offentliga verk som han uppförde under de tidiga åren av sin regeringstid, den energi,

plikttröhet, rättvisa och storsinhet som han avslöjade i ord och handling vann hans undersåtars lojalitet och beundran och vördnad från många länders härskare.

Under den första delen av Salomos regeringstid hölls Guds namn högt i ära. Visheten och rättfärdigheten som kom i dagen genom kungen vittnade för alla folk om de överlägsna egenskaper som fanns hos den Gud som han tjänade. För en tid var Israel som ljuset för världen och visade den Guds storhet. Den verkliga härligheten i kung Salomos tidiga regeringstid låg inte i hans enastående vishet eller de otroligt stora rikedomarna, och inte heller i hans vidsträckta makt och rykte. Den fanns i den ära som han tillförde Israels Gud genom att använda himlens gåvor på ett vist sätt.

|33

SÅG GUDS VISHET I NATUREN

När åren gick och Salomos rykte växte sökte han ära Gud genom att öka sin mentala och andliga styrka, och genom att fortsätta att ge andra del av välsignelserna som han själv hade fått. Ingen förstod bättre än han att det var genom Guds ynnestbevis som han hade fått makt och vishet och förstånd, och att dessa gåvor hade getts för att han skulle ge världen kunskap om kungarnas Kung.

Salomo intresserade sig särskilt för naturhistoria, men hans forskning begränsades inte till något speciellt kunskapsområde. Genom ett flitigt studium av alla skapade ting, levande och icke levande, förvärvade han en klar uppfattning om Skaparen. I naturens krafter, i mineral- och djurvärlden liksom i varje träd och buske och blomma, såg han en uppenbarelse av Guds vishet. Efter hand som han strävade efter att lära sig mer och mer växte hans kunskap om Gud och hans kärlek till honom oavbrutet.

Salomos gudomligt inspirerade vishet kom till uttryck i lovsånger och i många ordspråk. ”Han författade 3 000 ordspråk och 1 005 sånger. Han talade om träden, från cedern på Libanon till isopen som växer ur väggen. Han talade om fyrfotadjure, om fåglarna, om kräldjuret och om fiskarna” (1 Kung. 4:32, 33).

Salomos ordspråk drar upp principerna för ett heligt liv och en hög strävan. Dessa principer är gudomliga och leder till gudsfruktan. De borde styra varje handling i livet. Genom att Salomo utbredde dessa principer och erkände Gud som den Ende som har rätt till all ära och allt pris, blev hans första regeringstid en tid av moralisk uppräckning och ekonomisk tillväxt.

|34

”Lycklig den människa som funnit visheten”, skrev han, ”den människa som får förstånd, för vishetens värde är bättre än silvrets och vinsten hon

ger är bättre än guld. Hon är dyrbarare än pärlor, ingen av dina skatter kan jämföras med henne. Långt liv har hon i sin högra hand, i sin vänstra rikedom och ära. Hennes vägar är ljuvliga vägar, alla hennes stigar är trygga. Hon är ett livets träd för dem som får tag i henne, lyckliga är de som håller fast vid henne” (Ords. 3:13–18).

”Visheten är det viktigaste. Vinn vishet, vinn förstånd med allt du äger” (Ords. 4:7). ”Att vörda HERREN är början till vishet” (Ps. 111:10). ”Att vörda HERREN är att hata det onda. Högfärd, högmod, ond väg och falsk mun, det hatar jag” (Ords. 8:13).

Om ändå Salomo under senare år hade tagit vara på dessa ord! Han hade förklarat att ”De visas läppar sprider kunskap” (Ords. 15:7), och han hade själv lärt jordens kungar att ge kungarnas Kung den ära de önskade ge en jordisk härskare. Om han ändå aldrig med ”falskhet i sin mun” och i ”högfärd [och] högmod” själv hade tagit den ära som enbart tillhörde Gud! (Ords. 8:13).